

Laat ons opstaan (Overweging 4-2-2024 door Theo Brock; Job 7,1-4.6-7; Marcus 1.29-39)

Job, hoofdpersoon uit de eerste lezing, is het toonbeeld van ellende en vertwijfeling; een man die geteisterd wordt door de ene ramp na de andere. Jezus, die de hoofdrol speelt in het evangelie, wordt door Marcus beschreven als redder en weldoener, bringer van hoop. Kortom, de twee lezingen van vandaag roepen tegenstrijdige gevoelens op. Tegenstrijdige gevoelens en ervaringen kennen we maar al te goed in ons eigen leven. Er ligt een wereld van verschil tussen de begrippen jong en oud, ziek en gezond, gelukkig en depressief. Toch worden we vroeg of laat in een of andere vorm met de werkelijkheid hiervan geconfronteerd.

Job is een rolmodel voor alle mensen die in de put zitten. Dat gevoel is beeldend beschreven in verzen van de eerste lezing. We lezen over "*nachtenlang getob*", "*leven dat slechts een ademtocht is*" en "*ogen die het geluk niet meer zullen zien*". Dat duidt op ondraaglijk lijden.

Om de klaagzang van Job beter te begrijpen is het goed om de gelezen verzen in een breder kader van de maar liefst veertig hoofdstukken van het verhaal te plaatsen. Job was een godsvruchtig man, een rijke boer, gelukkig getrouwd en vader van een groot gezin. Dat verandert door een weddenschap van God met de duivel, zo vertelt het verhaal. God is overtuigd van Jobs blijvende trouw en om dat te bewijzen mag de duivel Job op de proef stellen.

Het duivels noodlot slaat toe en Job raakt alles kwijt. Moedeloos en ziek doet Job zijn beklag bij zijn vrienden. Aan hen heeft Job echter weinig steun. Deze zogenaamde vrienden hanteren de opvatting dat God hem wel gestraft zal hebben omdat hij, of zijn ouders, zondig geweest zijn. Ze vertellen Job dat hij maar beter schuld kan bekennen. Maar Job vertikt dat omdat hij geen kwaad heeft gedaan. Sterker nog, hij doet zijn beklag bij God. Hij voelt zich onrechtvaardig behandeld en roept God ter verantwoording. In al zijn vertwijfeling en pessimisme blijft Job dus contact zoeken met God.

In dat contact komt Job uiteindelijk tot het besef dat je te midden van tegenslag overeind kunt blijven staan, maar ook dat je je moet neerleggen bij de dingen die onvermijdelijk zijn. Door het gesprek te blijven zoeken blijft Job zijn God trouw. Voor die houding wordt hij uiteindelijk beloond.

Het Bijbelverhaal van Job houdt ons een spiegel voor. Jobs gevoelens van wanhoop en onvrede zijn heel herkenbaar. Het is heel menselijk om te klagen als het tegenzit. Het is heel menselijk je af te vragen wat de zin van een leven vol lijden is. Een moeilijke vraag: *Wat is de zin van het lijden?* Wie weet? Beproevingen kunnen je sterk maken. Verdriet kan je menselijk houden. Mislukkingen kunnen je nederigheid leren. Als je leed hebt meegemaakt dan waardeer je misschien beter het geluk dat je ook ten deel valt. Maar toch, u en ik hopen dat lijden ons bespaard zal blijven. Toch weten we dat die hoop niet reëel is, dat een zekere vorm van lijden en aftakeling onvermijdelijk met het leven verbonden is.

Gelukkig kan leed en verdriet verzacht worden als we het niet alleen hoeven te dragen. Niet voor niet zegt het spreekwoord: Gedeelde smart is halve smart. Het zoeken van steun kan bij de Eeuwige, die volgens ons geloof ook de mens-geworden God is. De mens-geworden God die er wil zijn waar wij lijden, en die voor ons aan het kruis geleden heeft, en is verrezen. Troost en nieuwe hoop wordt vaak ook gevonden door tussenkomst van andere mensen. Het geven van steun en troost is voor ieder van ons zelfs een christenplicht. Dat brengt me bij de Evangelielezing, want wat die christenplicht betreft is Jezus ons grote voorbeeld.

Marcus schildert ons in de Evangelielezing een drukke dag uit het leven van Jezus waarin de zieke schoonmoeder van Simon Petrus wordt genezen. U hoort het

goed, de eerste Paus, Simon Petrus, was gewoon getrouwd en Jezus had daar klaarblijkelijk geen moeite mee.

Het verhaal over de genezing van de schoonmoeder van Simon Petrus is onderdeel van een reeks genezingsverhalen in het Evangelie van Marcus. Vorige week hebben we het verhaal van de uitdrijving van een boze geest gehoord. De komende zondagen zullen een melaatse en een lamme door Jezus genezen worden. Deze genezingsverhalen van Marcus staan uitdrukkelijk in het teken van het nieuwe Rijk dat Jezus aankondigt.

In dat nieuwe Rijk zijn mensen niet meer in de greep van ziekmakende denkbepelden en worden gemanteerde mensen weer aan de kring van hun naasten teruggegeven. Kortom het nieuwe Rijk dat Jezus aankondigt wil mensen verlossen van wat hen bezwaart, beknelt en uitsluit. De roeping van Jezus heeft dus weinig te maken met het beroep van wonderdokter die op afroep beschikbaar is. Het gaat bij Hem vooral om ontmoeting; de ontmoeting die genezend en troostend werkt. Jezus stapt op mensen toe om hen te bevrijden van wat hen in het leven onderdrukt en dwars zit. Hij geeft mensen hoop op een toekomst. In de Evangelielezing van vandaag lezen we dan ook dat Hij de schoonmoeder bij de hand pakte en haar deed opstaan. De helende werking van die aanpak is duidelijk. Weer opgenomen worden in de kring van naasten en zo weer dienstbaar worden. Die dag heelt Jezus overigens het leed van talrijke mensen.

Een opmerkelijke passage in de Evangelietekst is dat Jezus tal van geesten uitdreef, maar die boze geesten niet toeliet te spreken, omdat ze Hem kenden. Wat kan daarmee bedoeld zijn? Misschien beseftte Jezus dat zijn volgelingen er nog niet aan toe waren Gods bedoeling met zijn opdracht te vatten. Misschien ook wilde Jezus zichzelf niet centraal stellen maar juist meer de aandacht vestigen op de essentie van zijn Blijde boodschap; de bevrijdende kracht van naastenliefde, een kracht die iedereen kan inzetten.

Aan het slot van het Evangelieverhaal van vandaag lezen we dat Jezus weer verder trekt ondanks het feit dat Hij in die stad nog vele mensen in nood niet geholpen heeft. Uiteraard wil Hij verder trekken om ook elders mensen deelgenoot te maken van het komende Rijk. Wellicht ook wil Jezus met zijn vertrek de achterblijvers duidelijk maken dat iedereen in staat is helpend en hoopgevend bij mensen aanwezig te zijn. Noemenswaardig is dat Jezus ons in het Evangelieverhaal laat zien dat die dienstbare inzet vruchtbaar blijft als er ook ruimte is voor momenten van rust. Jezus bidt en toont zo waar Hij zijn energie vandaan haalt. Dat kan ook voor ons opgaan. Juist op dagen waarop het leven intens en druk is, zijn oases van rust en contemplatie nodig.

In het Evangelieverhaal lijkt Jezus dan ook te willen zeggen: Wat ik gedaan heb, dat kunnen jullie ook. Ook u en ik kunnen het, dienstbaar zijn, elkaars leed verzachten, elkaar troosten en bemoedigen, tekens van hoop doorgeven en hiervoor inspiratie opdoen door momenten van rust in te bouwen.

Wie weet, kunnen er dan ook wonderen gebeuren; wonderen van hoop en liefde.